

เขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ (Object Oriented Programming)

เขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ

คือ การเขียนโปรแกรมอีกรูปแบบหนึ่ง โดยมองสิ่งต่างๆเป็น <mark>วัตถุ</mark> โดยในวัตถุจะมีคุ<mark>ณลักษณะและพฤติกรรม</mark>แนวคิดการเขียน

โปรแกรมมาจากพื้นฐานความจริงในชีวิตประจำวัน

คลาส (class) คือ ต้นแบบของวัตถุการจะสร้างวัตถุขึ้นมาได้จะ ต้องสร้างคลาสขึ้นมาเป็นต้นแบบของวัตถุก่อนเสมอ

วัตถุหรือออบเจ็ค (object) คือ สิ่งที่ถูกสร้างจากคลาส ประกอบด้วยคุณสมบัติ 2 ประการ คือ คุณลักษณะ และ พฤติกรรม

Accounting

Object

Programmer

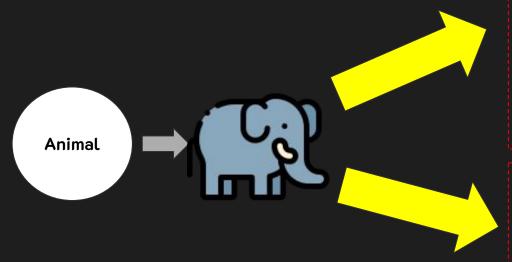

Sale

• คุณลักษณะ (Field / Attribute) สิ่งที่บ่งบอก ลักษณะทั่วไปของวัตถุ

พฤติกรรม (Method) คือ พฤติกรรมทั่วไปของวัตถุที่
 สามารถกระทำได้

คุณลักษณะ (Field)

ชื่อ : ช้าง

สี: ฟ้าอ่อน

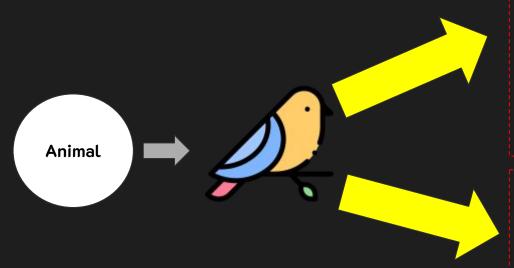
ประเภท : สัตว์บก

น้ำหนัก : 6 ตัน

จำนวนเท้า : 4 เท้า

พฤติกรรม (Method/Behavior)

- -วิง
- นอน
- ส่งเสียงร้อง

คุณลักษณะ (Field)

ชื่อ : นก

สี: เหลือง

ประเภท : สัตว์ปีก

น้ำหนัก : 0.8 กิโลกรัม

จำนวนเท้า : 2 เท้า

พฤติกรรม (Method/Behavior)

- บิน
- เดิน
- ส่งเสียงร้อง

สรุปการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ

- Class ต้นแบบของวัตถุ
- Object สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาจาก Class ประกอบด้วย
  - คุณลักษณะ (Field)
  - พฤติกรรม (Method)
- คุณสมบัติของการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ
  - การห่อหุ้ม (Encapsulation)
  - การสืบทอด (Inheritance)
  - การพ้องรูป (Рогумоврнієм)

การสร้าง Class & Object

การสร้าง Class

class class_name{

Field & Method

}

class Employee{

Field & Method

การสร้าง Object

โครงสร้างคำสั่ง

class_name obj_name;

ตัวอย่าง

Employee p1;

กฎการตั้งชื่อ

- 1. ชื่อ Class ควรกำหนดให้ตัวอักษรตัวแรกเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ ที่เหลือเป็นพิมพ์เล็ก เช่น MyClass , Employee เป็นต้น
- 2. ชื่อ Object กำหนดเป็นตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด
- 3. Field กำหนดเป็นตัวพิมพ์เล็ก เช่น name , age เป็นต้น

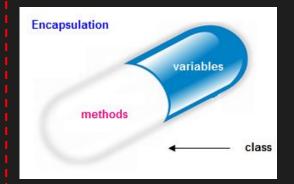
การห่อหุ้ม (Encapsulation)

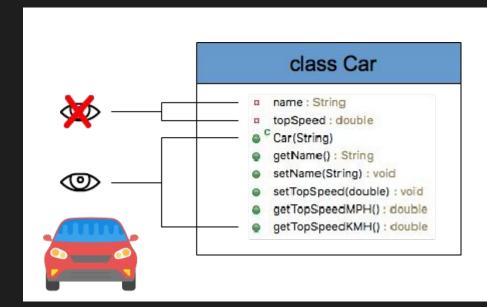
 เป็นกระบวนการซ่อนรายละเอียดการทำงานและข้อ มูลไว้ภายใน ไม่ให้ภายนอกสามารถมองเห็นและ สามารถทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลภายในได้ ซึ่ง เป็นผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูล

สามารถสร้างความปลอดภัยให้แก่ข้อมูลได้ เนื่องจาก ข้อมูลจะถูกเข้าถึงจากผู้มีสิทธิ์เท่านั้น

การห่อหุ้ม (Encapsulation)

Access Modifier

Access Modifier

คือ ระดับในการเข้าถึง Class, Field, Method และอื่น ๆ ในภาษาเชิง วัตถุ มีประโยชน์อย่างมากในเรื่องของการกำหนดสิทธิในการเข้าใช้งาน การซ่อนข้อมูลภายในคลาส และอื่น ๆ

- Public เป็นการประกาศระดับการเข้าถึงที่เข้มงวดน้อยที่สุดหรือกล่าวได้
  ว่าใครๆ ก็สามารถเข้าถึงและเรียกใช้งานได้
- Protected เป็นการประกาศระดับการเข้าถึงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสืบทอด (Inheritance) ทำให้คลาสนั้นๆ สามารถเรียกใช้งานสมาชิกของคลาสที่ถูก กำหนดเป็น Protected ได้
- Private เป็นการประกาศระดับการเข้าถึงที่เข้มงวดที่สุด กล่าวคือ จะมีแต่ คลาสของตัวมันเองเท่านั้นที่มีสิทธิ์ใช้งานได้

การสร้างฟิลด์ (Field)

การสร้าง Field

Class

ชื่อ : เจน เงินเดือน : xx,xxx

Object

ชื่อ : ก้อง เงินเดือน : xx,xxx

ชื่อ : โจ้ เงินเดือน : xx,xxx


```
โครงสร้างคำสั่ง
class className {
     access_modifier:
          type fieldName;
```


ตัวอย่างการสร้าง Field

```
class Employee{

public:
    field ที่กำหนดขอบเขตการเข้าถึงแบบ public

private:
    field ที่กำหนดขอบเขตการเข้าถึงแบบ private
```


การเรียกใช้งาน Field

เรียกใช้งานภายใน Class

fieldName

เรียกใช้งานภายนอก Class

obj_name.fieldName

การสร้างเมธอด (Method)

การสร้าง Method


```
โครงสร้างคำสั่ง
modifier:
   return_type method_name (type parameter){
   // statement
การเรียกใช้งาน
   obj.method_name()
```


Getter, Setter Method

Constructor

เป็นเมธอดพิเศษที่จะถูกใช้เมื่อสร้างวัตถุและทำงานอัตโนมัติเพียง ครั้งเดียวในตอนเริ่มต้นมีชื่อเหมือนกับชื่อคลาส

```
โครงสร้าง Constructor
className([parameter]){
    //การทำงานด้านใน
    เ
```


 Default Constructor คือ Constructor เริ่มต้นที่มีอยู่ ในทุกคลาส

Parameter Constructor คือ Constructor ที่สามารถ
ส่งพารามิเตอร์เข้าไปทำงานได้

- เป็นเมธอดที่ชื่อเหมือนคลาส
- ทำงานอัตโนมัติเพียงครั้งเดียวเมื่อตอนเริ่มต้นสร้าง
   Object ขึ้นมาใช้งาน
- ไม่มีการ return ส่งค่ากลับออกมา
- ไม่สามารถเรียกใช้งาน Object ด้วย Pointer ได้

Parameter Constructor

กำหนดค่าเริ่มต้น

Class

ชื่อ : เจน เงินเดือน :

เงินเดือน : xx,xxx

Object

ชื่อ : ก้อง เงินเดือน : xx,xxx

ชื่อ : โจ้

เงินเดือน : xx,xxx

Constructor Overloading

Constructor Overloading

การสร้าง Constructor ที่มีชื่อเดียวกันแต่มีจำนวน พารามิเตอร์หรือประเภทข้อมูลที่แตกต่างกันภายในคลาส

การสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)

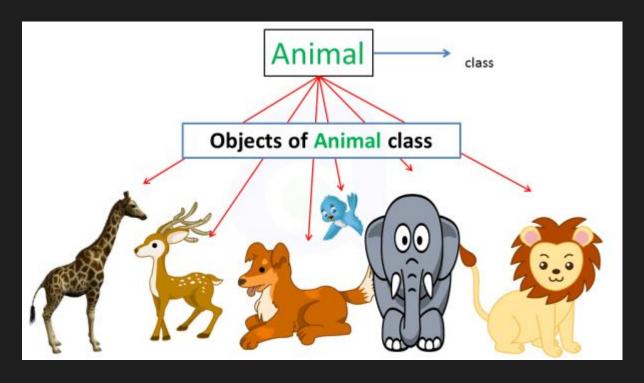
คือ ทำการสร้างสิ่งใหม่ขึ้นด้วยการสืบทอด หรือรับเอา (inherit) คุณสมบัติบางอย่างมาจากสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้ว

ข้อดีของการ inheritance คือ สามารถนำสิ่งที่เคยสร้างขึ้นแล้วนำ กลับมาใช้ใหม่ (re-use) ได้ ทำให้ช่วยประหยัดเวลาการทำงานลง เนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาพัฒนาใหม่หมด

คลาสแม่ (Base class) คลาสลูก (Derived Class)

คุณสมบัติต่างๆจากแม่จะถูกถ่ายทอดไปยังลูก

ยกเว้น Private Field และ Private Method Class

Employee

Accounting

Programmer

Sale

- การสืบทอดแบบ public เป็นการสืบทอดที่ทำให้คลาสลูกรับการสืบ ทอดจากคลาสแม่มากที่สุด กล่าวคือ เมื่อกำหนดการสืบทอดเป็นรูป แบบ public คลาสลูกจะสามารถเข้าถึงสมาชิกในคลาสแม่ที่เป็นรูป แบบ public ได้ทั้งหมด (ยกเว้นสมาชิกแบบ private)
- การสืบทอดแบบ private เป็นการสืบทอดที่ทำให้สมาชิกแบบ public ที่ถูกสืบทอดมาจากคลาสแม่ เป็น private ส่วนสมาชิกที่เป็น private อยู่แล้วจะไม่สามารถเข้าถึงได้

การสืบทอดคุณสมบัติ (Inheritance)

```
คลาสแม่
                     คลาสลูก
class BaseClass{
                     class DerivedClass: access BaseClass{
                     // Field & Method
// Field & Method
```

access คือ ขอบเขตการเข้าถึงสมาชิกในคลาสแม่

ตัวอย่าง

```
คลาสแม่
class Employee{
// Field & Method
```

```
คลาสลูก
class Sale : public Employee{
// Field & Method
```


Constructor Inheritance

Constructor Inheritance คืออะไร

เป็นการกำหนดให้ Class ลูกสามารถเรียกใช้งาน

Constructor ที่ทำงานอยู่ในคลาสแม่ได้

```
โครงสร้างคำสั่ง
```

DerivedConstructor(): ParentConstructor(){

}

การพ้องรูป (Polymorphism)

การพ้องรูป (Polymorphism)

คุณสมบัติการพ้องรูป คือ สามารถตอบสนองต่อ Method เดียวกันด้วยวิธีการที่ต่างกันและสามารถกำหนด object ได้ หลายรูปแบบมีข้อดี คือ ทำให้โปรแกรมสามารถปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมได้ง่ายขึ้น

การพ้องรูป (Polymorphism)

" ข้อความเดียวกันแต่กระบวนการทำงานภายในแตกต่างกันนั้น เรียกว่า การพ้องรูป หรือ polymorphism "

กา

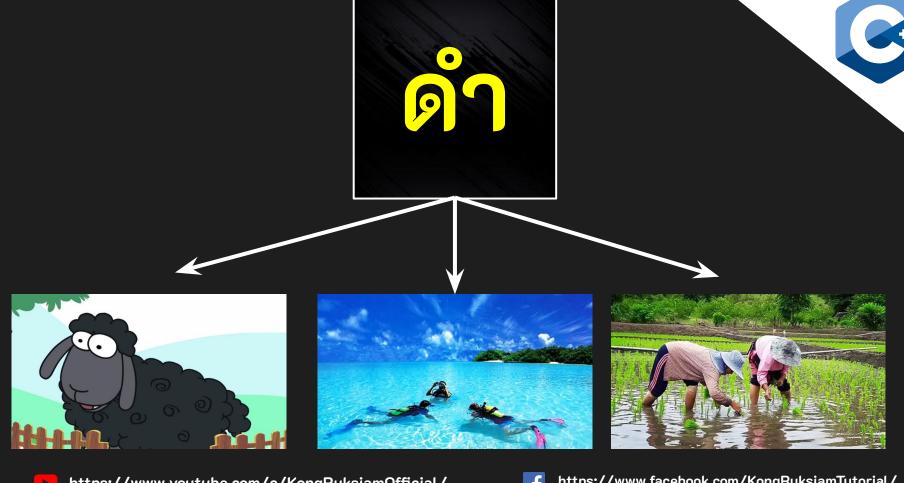
]

2

Overriding Method

Overriding Method

คือ เมธอดของคลาสลูก ที่มีชื่อเหมือนกับเมธอดของ

คลาสแม่ (เป็นผลมาจากคุณสมบัติ 00 คือ inheritance)

แต่มีกระบวนการทำงานด้านในแตกต่างกัน

Abstract Class

Abstract Class

คือ คลาสที่มีการสร้างเมธอดที่ไม่มีกระบวนการทำงานด้าน

ใน (Pure Virtual Method) หากคลาสใดสืบทอดมาจาก

Abstract class คลาสนั้นจะต้องทำการระบุเมธอดที่เป็น Pure

Virtual method ใน Class นั้นไว้เสมอ

ตัวอย่าง

```
class Employee{
public:
    virtual void method()=0;//pure virtual method
}
```


Friend Method

Friend Method คืออะไร

เป็นการประกาศคีย์เวิร์ด friend ไว้ด้านหน้าเมธอด ทำให้ ภายนอกสามารถเข้าถึงสมาชิกแบบ private ของคลาสผ่านเมธ อดนี้ได้ โดยที่เมธอดดังกล่าวนั้นไม่ได้เป็นสมาชิกของคลาส

Friend Method


```
โครงสร้างคำสั่ง
 friend return_type method_name (type parameter){
    // statement
```


Friend Class

Friend Class คืออะไร

เป็นการปร[ิ]ะกาศคีย์เวิร์ด friend ไว้ในคลาส ทำให้ ภายนอกสามารถเข้าถึงสมาชิกแบบ private ของคลาสนั้นๆ ได้หมายถึงคลาสที่เข้าถึงได้นั้นเป็นเพื่อนกับคลาสที่อ้างอิง

Static Field

Static Field

คือ Field ที่สามารถเรียกใช้งานได้โดยตรง ไม่ต้องเรียกผ่าน Object การสร้าง Static Field จะเหมือนกับการสร้าง Field โดยทั่วไปเพียงแค่เติม static นำหน้า Field

โครงสร้างคำสั่ง

static type field = defaultvalue;

การเรียกใช้งาน

className::field